

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

Vendéglátó ipari szaklap

M. kir. postatakarékpénztár csekk száma 45.255
Megjelenik havonta 5-c-n. Előfizetési díj
fél évre 8 pengő, egész évre 12 pengő
Hirdetési díj szövegoldalon 50 fillér,
hirdetési oldalon 40 fillér hasábmilliméterenként

ALAPÍTOTTA:
IHÁSZ GYÖRGY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, IX., VIOLA-UTCA 3. SZÁM
Telefonszám: 13—22—81

HIVATALOS ÓRÁK: DÉLELŐTT 10 ÓRÁTÓL 12 ÓRÁIG

Erdély egyik része visszatért

az anyaországhoz. Nagyvárad, Szatmárnémeti, Kolozsvár, Marosvásárhely és a gyönyörű székelyföld ismét a miénk. Arany János nagy költőnk szülőföldje, Nagyszalonta, a híres erdélyi gyógyfürdők: Szováta, Tusnád, Előpatak, Korond, Kovászna, Biksád, Borszék ismét magyar. Rónaszék, Aknasugatag, Désakna, Parajd a legfontosabb sóbányák, Nagybánya érc, Kapnikbánya ólom és cink, Felsőbánya arany és ezüst, Mist, Balánbánya, Óradna rézbányái viszszakapultak. Továbbá a híres kissebesi gránit, a tihói, szibói, szurdoki szénbányák és az erdélyi havasok mind a mi kincseink!

A Trianon elleni küzdelem tehát sikerrel járt. A méltatlanul megalázott és kifosztott magyar nemzet a Csallóköz, Mátyusföld, a Felvidék és Kárpátalja után az erdélyi magyarsággal és székelységgel, valamint más nemzetiségekkel együtt tekintélyes számban megszaporodott.

Sok millió magyar könnyes szemmel néz az Egre és hálás köszönetet mond a magyarok Istenének, hogy a mai örömet megadta nekünk. Köszönet illeti a magyarság nagyszerű vezetőit, elsősorban Főméltóságú Kormányzóinkat, miniszterelnökünket és külügyminiszterünket. De köszönet illeti a két baráti nagyhatalom vezéreit.

Az új terület gazdasági megszervezése és az anyaország gazdasági vérkeringésébe való bekapcsolása nagy feladatot ró kormányunkra és országos gazdasági szerveinkre. De kipróbált szakértelem-

mel és szociális felkészültséggel gyorsan megvalósul a gazdasági egyesülés, amikor igaz szeretettel köszöntjük a hazatérő vendéglátó ipart.

Most pedig gyors, bölcs és igazságos közigazgatással bizonyítsuk be, hogy

valóban hívek vagyunk Szent István politikájához! Bizonyítsuk be, hogy még él bennünk a régi megértő államalkotó tehetség, amellyel ezer évig egybeartottuk az ősi magyar földön élő és különféle nyelvű magyar állampolgárt.

Az árszínvonal

egy év óta, az európai háború kezdete óta valamennyi európai országban emelkedést mutat. A hazai áremelkedés azonban igen kismértékű a többi állam áremelkedéséhez viszonyítva. Míg nálunk az elmúlt év alatt a nagykereskedelmi árak hat százalékkal, addig a szárazsódos Romániában tizenegy, Jugoszláviában huszonegy és a nyugati országokban még nagyobb százalékkal emelkedtek.

A mi csekélyebb áremelkedésünk mindenestre az Árelenőrzés Országos Kormánybiztoság céltudatos és érélyes intézkedéseinek köszönhető. Figyelemmel kíséri a Kormánybiztos úr a munkabéreket, a köz- és magánalkalmazottak fizetéseit, valamint a mezőgazdasági és ipari termelés fontos árdekeit. Szóval általános szociális szempontok vezetik az árak megszabásánál.

A vendéglátó ipar jól tudja, hogy a mostani általános árpolitikát magasabb közérdekű szempontok irányítják. Bizonyára e fontos gazdasági szempontok alapján engedélyezték a legutóbb a kifizők tízszázalékos áremelését. E szempontok figyelembevételével mondta ki az Árelenőrzés Országos Kormánybiztos úr, hogy a bor- és italárak egységes kialakulása érdekében nem emel kifogást az ellen, hogy azok a vendéglői üzemek, amelyek közvetlenül a termelőtől vagy közvetítő kereskedelem közbenjöttével szerzik be italkészleteiket, az illetékes hatóságok történő előzetes bejelentési kötelezettség mellett az újonnan magasabb áron beszerzett készleteikből kiszolgálásra kerülő italok árát oly mértékben emelhessek fel, mint amilyen mértékben új készletük beszerzési ára emelkedett.

Kimondja azonban a kormánybiztosi rendelet azt is, hogy a kiszolgált menüknél és az adagon-

kint kiszolgált ételeknek anyaghányadát, mennyiségét és minőségét, valamint az árakat az 1939. évi augusztus hó 26-án érvényben volt állapottal szemben megváltoztatni tilos.

A vendéglátó ipar ez utóbbi, egy év előtti állapot fenntartását sérelmezi, mert az éttermi kiszolgálásra úgyszólván ráfizet és ezért hónapok óta méltányos áremelést kér. Az Árelenőrzés Országos Kormánybiztos a kivánalmakat ismeri és mihelyt az országos érdekek megengedik, a méltányos áremelést engedélyezi éppen úgy, mint a cukrásziparnál tette. A vendéglősök remélik, hogy ez a rájuk nézve annyira sürgős intézkedés rövidesen bekövetkezik!

Tavas az őszben

Valami bűvös kör közepén ülünk, melyen képzeletünk nem tud keresztülhalni, lelki szemünk távoli, ködbevesző képeket, esillogó tornyokat, zöldelő hegyhátságokat, rohanó folyókat, főhéher csúcsokat, kopjafás falusi házakat látunk és örönk remög kezünkben öntudatlanul írja a papirlapra egymásután: Székelyföld... Nagyvárad... Kínese Kolozsvár...!

Igen, nem tudunk most mátra gondolni, mint ami húsz éven át égett a szívünkben, ami húsz éven át sejtő, vörös sebünk volt, ami fátylóssá tette mindig a szemünket, gyászossá az álmainkat, keserűvé az ébredésünket, de ami soha ki nem alvó reményeségünk, törhetetlen hitünk volt és most végre csodás, szép valósággá vált: Erdélyre!

POPPER BORPINCÉSZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon: 1-484-82

Budapest-Kőbánya, Előd ucca 8. szám.

Alapított 1869. évben.

Az 1922. évi országos szőlő- és borgazdasági kiállítás aranyéremmel kitüntetve.

Válogatott uradalmi fajborok.

Kérjen saját érdekében árajánlatot.

Hát lehet csodálni, hogy ezekben a mámorosan szép korai napokban emélnél minden prózai, minden realitás bennünk, elhalkul minden, ami ezt a túlradar örömet befolyásolhatná, fekezhetné?

Ha egyik szemünk sír is, mert sok édes magyar testvérünk még odaát maradt az éjszakában, a másikkal már látjuk, hogy felkelt a nap, hogy itt a hajnal, a gyönyörűsége virradat!

És látunk egy csodálatos, lélekzetállító vizítőt: hogyan alakul, formálódik a csonka, vérző test, hogy nőnek ki lassan, de ellenállhatatlan erővel, levagdalt tagjai, mint ahogy a rügek pattannak ki tavasszal a nap éltető csókjára és fejlődik ki, terebélyesedik ki a lombkorona! Hogyan tágulnak az acélperékebe szorított határok előbb Északon, majd Északkeleten és most Keleten!

És ámuló, csillagó, könybeboruló szemünk előtt egy ismerős, ah, oly ismerős koszorú vonalai kezdenek kialakulni, — minden magyarok kiolt-hatatlán, örök szerelme, vágya, célja: a szereltes Nagymagyarország szent határai...! Ezer...

MI UJSÁG?

Vendéglátóiparosok telelépítése Kárpátalján. Az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestjével, valamint a Baross Szövetséggel együtt közli az érdekelt keresztény vendéglősökkel és szállodásokkal, továbbá az e szakmában dolgozó és önállóságra törekvő alkalmazottakkal, hogy a kárpátaljai területeken számos vendéglátóipari üzem átadásra kerül (Rahón, Aknaszlatinán, Técsőn, Huszton, Nagyszőlősen, Nagyberezmán, Perencesnyben, Polenafürdőn, Volócon stb.) Az OMH felkéri azokat a keresztény vállalkozókat, akik az egyes vendéglátóipari üzemek átvételére vállalkoznak, hogy felvilágosításért és jelentkezési lapért az OMH helyiségében (Vigadó-ter 3.) jelentkezzenek.

A rendes katonai szolgálatra bevonult iparos (kereskedő) iparát a katonai szolgálat tartama alatt üzletvezető alkalmazásával gyakorolhatja. Ebben az esetben az ipar gyakorlásban szünet nem áll be az iparjogszolgáltatás hatálya érintetlen marad. Ha a rendes katonai szolgálatra bevonult iparos (kereskedő) az előbb említett lehetőséget nem veszi igénybe, hanem iparának gyakorlását abbahagyja, vele szemben az 1922: XII. t.-c. 72. §-a nyer alkalmazást, vagyis iparát egy évi, illetőleg másfél évi szüneteltetés után csak új iparjogszolgáltatás alapján folytathatja. Az új iparjogszolgáltatás megszerzése kétségtelenül bizonyos kiadásokkal jár ugyan, ezek azonban elenyészőnek csekélyek azokhoz az aránytalanul nagyobb kiadásokhoz képest, amelyekkel az iparnak újból megindítása szükségképpen együtt jár. A két éves katonai szolgálat tartama alatt az esetek túlnyomó részében a bevonultak egyéni körülményei is kétségekívül lényegesen megváltoznak; sok esetben lehetetlenné teszik az iparnak rövidebb időn belül vagy ugyanabban a közegben újból megindítását. (35.501/1940. K. K. M.)

Kárpátaljai alma. Kárpátalján nagy gazdasági jelentősége van a gyümölcstermelésnek. A szőlőtermés egyedül Nagyszőlős környékén ígérkezik jónak, a többi vidéken gyenge. Ezzel szemben egész Kárpátalján, különösen pedig Técsőn és Visken bő almatermése számítanak. Az eddigi becslés szerint csupán a técsői határban egyedül több mint kétezer vagon fajlmatermés várható. A jónak ígérkező almatermést kedvezően

befolyásolta az a körülmény, hogy a földművelésügyi minisztérium szakembereket bocsátott rendelkezésre az almafák rendbehozására.

A polgármesteri VIII. (közélemezési) ügyosztály vásárlási igazolvány alosztálya arra hívja fel tagjainak figyelmét, hogy a cukorváltójegyek beküldésekor az egyes borítékokba amennyi szelvényt tegyenek, mint amennyi a borítékon fel van tüntetve. A kartársaink által beküldött cukorváltójegyet tartalmazó borítékok hatóság felbontása és átszámolása alkalmával többször azt állapították meg, hogy a borítékok — a feltüntetett mennyiségnél — kevesebb szelvényt tartalmaznak. Miután a hivatalnak nem áll módjában a cukorváltójegyeket hiányosan beküldő iparosokat külön-külön figyelmeztetni és pótlásra utasítani, ipartestületünket kérték fel, hogy a legszigorúbb pontosságra nyomtatékosan szőltsük fel kartársainkat. Figyelmeztetjük még arra is kartársainkat, hogy a hiányos borítékokat beküldő iparosok a 153.800/1940. P. M. számú rendelet 18. §-a értelmében kihágást követnek el és a hivatal kénytelen lesz a mulasztást előkövetésként szemben az eljárást megindíttatni.

Négyfajta kenyér. A meghatározott lisztfajtákból mindössze négyfajta kenyeret szabad forgalomba hozni, úgymint egységes búzakenyeret, barna búzakenyeret, rozskenyeret és rozsos búzakenyeret. A rendelet felhatalmazást biztosít a földművelésügyi miniszternek, hogy a burgonya-keverést kötelezővé tegye.

NAGYKANIZSÁN

a város főterén levő legmodernebb és közsismert

„KÖZPONT“
SZÁLLODA
(54 szobával),

kávéház, étterem

és kerthelyiségre vonatkozó bérlet 1940. évi november hó 1-vel lejár.

A bérletre reflektálók felvilágosítást

dr. HALPHEIN JENŐ
nagykiszai ügyvédnél
kaphatnak.

Őszi lakberendezési vásár. Az ősz legnagyobb gazdasági eseményének ígérkezik az Országos Iparügyletet által rendezendő és szeptember hó 5-én megnyíló Őszi Lakberendezési Vásár. Az ezévi lakberendezési vásár nemcsak azt mutatja be, hogyan kell a főzésnél a hússal, zsírral, cukorral takarékoskodni, hanem kisipari mintaműhelyeket tart üzemben, oktatja az iparosságot, hogy milyennek kell lennie a jól felszerelt, higiénikus műhelyeknek. Az Őszi Vásár számtalan érdekessége és 8 külön csoportja között még a laikus nézőközönség számára is a legnagyobb érdekességet minden bizomnyal a működésben bemutatott kisipari mintaműhelyek fogják jelenteni. Az utazási igazolványok — amelyek a vasúti menetjegy-irodánál, a kereskedelmi és iparkamaránál, a pénzügyetknél stb. szerezhetők be — a budapesti felutazásra augusztus 30-tól szeptember 10-ig, a visszautazásra szeptember 5-től 22-ig érvényesek.

Gyöng község előjárósága.

2421/1940.

Árverési hirdetemény.

Gyöng község egyemeletes nagyvendéglőjét 1941. év január hó 1-től 1945 december hó 31-ig terjedő időre 1940 október 6-án délután 3 órakor a községháznál nyilvános szóbeli árverésen bércadja.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a főjegyzői irodában betekintheők.

Gyöng, 1940 szeptember 2.

vitéz Márky Henrik
főjegyző.

Gaál Sándor
bíró.

Az Állami Munkaközvetítő Hivatal most tevé közé legújabb jelentését a munkapiac országos helyzetéről. A beszámoló megállapítja, hogy a munkapiac általánosan javult. A budapesti és valamennyi vidéki állami és magánközvetítő hivatalnál az elmúlt hónapban 23.450 munkahelyet és 40.641 munkakeresőt tartottak nyilván, amivel szemben 17.064 közvetítést eszközöltek. A mult év hasonló hónapjában a munkahelyek száma 19.206, a munkakeresők 44.846, a közvetítések pedig 14.935 volt. A mult hónapban tehát 100 munkahelyre 176 munkakereső és 100 munkakeresőre 41,9 közvetítés jutott, míg tavaly ilyenkor az arány 233, illetve 33:3 volt. Budapesten a mult hónapban 19.360 munkahelyet, 30.856 munkakeresőt tartottak nyilván és 14.623 közvetítést eszközöltek a tavalyi hasonló időszak 15.616 munkahelyével, 30.841 munkakeresőjével és 12.588 közvetítésével szemben. A fővárosban tehát a mult hónapban 100 munkahelyre 150 munkakereső és 47:3 közvetítés jutott, míg az előző évben az arány 197, illetve 40:8 volt. Vidéken összesen 3685 munkahelyet, 9785 munkakeresőt tartottak nyilván és 2441 közvetítést eszközöltek a mult hónapban. Tavaly ilyenkor valamennyi vidéki munkaközvetítőnél 3590 munkahelyet, 14.005 munkakeresőt tartottak nyilván és 2347 közvetítést eszközöltek. Vidéken tehát a mult hónapban 100 munkahelyre 265 munkakereső és 100 munkakeresőre 21:9 közvetítés jutott, míg az előző évben az arány 390, illetve 16:8 volt.

Budapest júniusi idegenforgalma. Dr. Illyefalvi I. Lajos, a székesfővárosi statisztikai hivatal igazgatója most tevé közé a székesfővárosi idegenforgalmának júniusi adatait. Júniusban a főváros szállodáiban és penzióiban összesen 17.508 idegen szállott meg és 53.922 éjjelt töltött el, az elmúlt

Fényes Fővárosi Nagycirkusz
Előadások mindennap d. u. 4 este 8
Világvárosi műsor!

TÖRLEY
TALISMAN CASINO - RÉSERVE

Gyöngyöstarjáni Hegyközség

a jánlja

borait

a legelősebb áron.

Kérjen árajánlatot.

Nagy Antal szőlőbirtokos
hegyközségi elnöktől
Gyöngyöstarján, Rákóczi-út 25.

év hasonló időszakában 24.934 idegen 83.203 éjjelt töltött el a fővárosban. Budapestre érkezett idegenek közül 14.110-en érkeztek Csonka-Magyarország területéről, 1079-en az elszakított területekről és mindössze 2319-en a külföld egyéb országaiból. Németországból 1210, Olaszországból 185, Jugoszláviából 167, Romániából 91, Bulgáriából 90, Svájból 35, az Egyesült Államokból 32 személy látogatta meg a magyar fővárost.

Borpie. A borpie nagyon szilárd. A kereslet a kereskedelem részéről tovább tart, a termékek azonban meglévő borkészleteiket nem szívesen bocsátják áruba. A kedvezőtlen, esős időjárás is befolyásolja a termelést, mert a sok eső miatt a megmaradt cselekly szőlő további fejlődése is veszélyeztetve van. Kereskedelmi árut fokra tekintet nélkül 70 fillérrel alul nem igen lehet vásárolni, de még ezen az áron sem szívesen válnak meg a gazdák a bortól. A minőségi borvidékeken is van kereslet, a borárak 1—2 pengő körül mozognak. Tokajhegyláján még magasabbak.

A már hagyományossá lett Balatoni Borhét ünnepségi változatos programmal játszódna le idén is Balatonfüreden. Ez alkalommal nemcsak a balatonmelléki gazdáknak áll módjukban pártalan zamati boraikat bemutatni, hanem a Balatonvidék népművészete is bemutatkozik az ország közönségének. Az érdekes borhét keretében felvonul a Balaton győnőri népművészete is himnuszseivel, cserapeivel, fafaragásaival. Népies szüreti felvonulások, táncbemutatók és társadalmi események szerepelnek a változatos programon, amely szeptember elsején kezdődött Balatonfüreden nagyszámú meghívott előkelőség jelenlétében az ünnepélyes megnyitással és nyolcadikáig tart. Az ország minden részéből 50 százalékos utazási kedvezmény teszi lehetővé az ünnepségek meglátogatását.

Adatgyűjtés az iparosokról. Az Ipartestületek Országos Központja kérelmet terjesztett az illetékes kormányzati ténylezők elő, hogy az év végén, december 31-én tartandó népszámlálás alkalmával a kézművesiparosokról külön adatokat gyűjtsenek. Az IPOK szerint nélkülözhetetlen az iparosok szakképzésére vonatkozó kérdőpontok felvétele, így, hogy végzett-e az iparos szakiskolát, szaktanfolyamot és tett-e mesterverszítást. Gazdasági és szociális szempontból tudni kellene, hogy az iparosok gyermekei közül hány dolgozik szülői műhelyében, illetve hány gyermek maradt meg az iparospályán, továbbá, hogy az iparos házastársa is részvesz-e az iparüzésben. Az önálló iparosok öregségi biztosításának törvényes szabályozásával kapcsolatban szükségesnek tartja annak megállapítását, hogy hány iparosnak van életbiztosítása, tűz- és betöréscelleni biztosítása. Ismerni kellene a munkagépeknél a lőerők számát. Végül fontos volna annak a megállapítása is, hogy exportál-e az iparos és milyen értékben, milyen piacokra.

Szikkvízhígások meggátolása ügyében a kerületi előjárás előterjesztést tettek a polgármesternek. Előadták, hogy a szikkvíz előállításáról és forgalmazásáról szóló kereskedelmi miniszteri rendelet rendelkezéseinek pontos betartását a

VI. kerületi előjáró a közlekedési felügyelőkkel ellenőrizteti. Az ellenőrzés a tisztviselők egyéb munkái elvégzése mellett, mellékesen történik, tehát másodlatlag elfoglaltságuk miatt nem fejtethet ki olyan erős tevékenységet, mint amilyent az úgy természetesen megkíván. Ugyanis a legutóbb kihágás a szikkvízvállalókkal azzal köveik el, hogy a használat. Közben a vendéglőkben elcsérült idegen szikkvízveveket nem küldik vissza, illetve nem eszerlík be a cserescarnokban saját üvegekre, hanem azokat újra megöltve hozzák forgalomba, amit az érvényben lévő rendeletek tiltanak. A főváros területén jelenleg mintegy 40 szikkvízgyártó üzem dolgozik, amelyeknek egy évi áruforgalma körülbelül 32 millió palackban, körülbelül 22 millió liter szikkvíz. Természetesen ilyen nagy forgalmat hatékonyan ellenőriztetni olyan tisztviselőkkel, akik más munkával amúgyis túl vannak halmozva, lehetetlen, ezért megfelelő eredményt csak úgy lehetne elérni, ha a főváros területén lévő szikkvízgyártó-üzemek és kihordó-kocsik ellenőrzését központosítanák. Az előjárók értekezlete azt javasolta a polgármesternek, bízva meg a VI. kerületi előjárót a főváros egész területére terjedő hatállyal a szikkvízellenőrzéssel, miután ez az előjáróság elegendő segédorvól és eszközzel rendelkezik és e ténnyel megfelelő gyakorlata is van.

**BURIST
használjunk!**

Levesekbe, főzelék gyanánt, köreteknek, töltelékébe, lecsóba, paradicsomosan, finom tészának stb. célra.

Gyártja: **István Malom, Debrecen.**

Képviselet:

Mojánr és Kozma, Budapest, Ráday-u. 3. Tel: 384-318

„BURIS” búzagyöngy izletes, tápláló, olcsó!

Recepteket kívánna ingyen küldünk. Konyhákhöz megbízottunkat ismertetés, esetleg próbafőzés miatt kötelezettség nélkül kiküldjük.

Pihenőnapon végzett munka. Egy vendéglőben alkalmazott kézilány szabadnapokkal kapcsolatos kereseti igényét a munkaadója ellen indított perben az elsőfokú bíróság elutasította. Ezt a döntést a budapesti kir. törvényszék, mint fellebbezési bíróság 15. Pf. 2.673/1940/8. számú, végső fokon hozott ítéletével a következők szerint változtatta meg: A kir. törvényszék megítélendőknek talál 32 szabadnapra 32 pengő járandóságot felperes részére — napi egy pengő hért véve alapul —, mert a 34.500/1938. K. K. M. számú rendelet (K. É. 1938. évf., 967. oldal) szerint a munkaadó köteles az éven reárendelt felsorolt személyzetnek hetenként 24 óras szabadnapot adni. A rendelet szerint az alperesi üzemnél a pihenőnapot megváltani nem lehet. A kir. törvényszék megítélés szerint, amennyiben a munkavállaló a pihenőnapon nem kapja meg, akár a munkaadó ténye, akár a saját elhatározásából is a szabadnapot, az ezen idő alatt végzett munka meghaladja azt a munkaidőt, amire a hivatkozott rendelet értelmében a munkavállaló kötelezett van, illetőleg amit a munkaadó a rendelet alapján jogszzerűen követelhet. Ebben a vonatkozásban tehát a munkaadó még azt sem hozhatja fel sikeresen, hogy a munkavállaló saját elhatározásából nem vette igénybe a neki járó pihenőnapot, mert a rendelet 9. §-ának 1. bekezdése parancsolólag rendelkezik éspedig a munkaadóval szemben. A munkaadó és a munkavállaló közötti függőségi viszony indokolja azt, hogy a törvényhozó a rendelkezést ilyen parancsoló tartalommal hozta meg, ellenkező esetben éppen az a helyzet állna elő, hogy a függőségi viszony folytán alárendelt helyzetben lévő munkavállaló ezen állapotát a munkaadó korlátozás és anyagi következmények nélkül kihasználhatná. A rendelet tartalmából kifutik az, hogy a kegyesebb munkabéret megállapító rendelkezések alapján fizetendő bérek ellenértékét csak az a munka képezheti, amit a munkavállaló a legkisebb munkabéretet megállapító rendeletben meghatározott munkaidő alatt végez. Ezért mondja ki a rendelet 5. §-a,

Az aknaszlatinai

m. kir. Sóbányahivatal kezelésében levő

**„Lajossósfürdő”
vendéglő**

és annak korlátlan italmerési joga
1940. október hó 1-től számítot
egy év tartama

bérbeadó.

A bérletre vonatkozó zárt írásbeli ajánlatok az aknaszlatinai m. kir. Sóbányahivatalhoz adandók be, ahol személyesen vagy felkérésre posta útján a bérleti feltételek is megteudhatók. Az ajánlatbeadási határidő 1940. szeptember 10.

hogy túlmunkának kell tekinteni mindazt a munkát, amit a munkavállaló a meghatározott munkaidőn túl végzett. A dolog természetéből folyik pedig az, amit egyébként a rendelet 9. §-ának 2. bekezdésében, illetve 5. §-ában foglalt rendelkezések is alátámasztanak, ami szerint azt a munkát, amit a munkavállaló a pihenő napján végzett, csak túlmunkának lehet és kell minősíteni. Ezt a rendelet 9. §-ának 3. bekezdése szerinti módon kell díjazni.

Háromszázszáz vendége volt az idei Szent István-ünnepségnek. Az idei év rendkívüli viszonyai és az idegenforgalom megehezítő különböző akadályok ellenére a most lezajlott Szent István-heti ünnepségre igen nagy számban érkeztek utasok Budapestre. A budapesti pályaudvarokra érkező utasok száma a legrosszebb forgalmú napokon, az augusztus 17-től 20-ig terjedő időben a múlt évi utasmennyiséggel szemben még bizonyos emelkedést is mutat. A múlt évi 292.040 utassal szemben ugyanis most 294.000 utas érkezett — az említett napokon a budapesti nagy pályaudvarokra. A MÁV az idei rendkívüli viszonyok mellett is megfelelő felkészültséggel és minden fenakadás nélkül bonyolította le a Szent István forgalmat. Az eseményekben gazdag Szent István-ünnepségek vasárnap, augusztus 25-én értek véget.

Az árkormánybiztos a következő rendeleteket adta ki: A pezsgőgyárak áremelését 12.192/1940. A. K. szám alatt engedélyezte. A megállapított alapárakhoz a 3300/1940. M. E. számú rendelet alapján 25%-os fényűzési forgalmiadó hozzászámítható. A vendéglátóipar részére kiállított számlákban az engedélyezett alapárátbólet külön tételben tüntetőnd fel és ez az összeg a továbbiakból által csak a rea es fényűzési forgalmiadóval növelt összegben hárítható át a fogyasztóközönségre. A szikkvíz gyári árával együtt a vevőre áthárítható gyógyhelyi illeték összegét az árkormánybiztos ut a 14.821/1940. A. K. számú rendeletében letereknit 1 fillérben, feltételes vagy emel kisebb palackok esetén pedig palackonként 0,5 fillérben állapította meg. A brandy (konyak) gyárak részére az árkormánybiztos ut a 15.345/1940. A. K. számú rendeletével megengedte, hogy az alsóbb minőségű (6—8 P/hal-fok) brandy (konyak) 1939 augusztus 26-i rögzített árt abszolút l-kint (hl-fok) 185 P-vel felemelhesse. A gyárak az engedélyezett felarét és a 1%-os forgalmiadókülönbözöt külön tételként tartoznak feltüntetni. A vendéglátóipar a fogyasztóközönségre csak az engedélyezett felarét háríthatja át.

Hauer Rezső cukrász
Budapest, VIII., Rákóczi út 49. szám

Teléfonoszám: József 1—42—44

**Az ételmisszerásítás rendszere
és a hamisítások.**

Osszáállította és magyarázatokkal ellátta: *Tusnádi Éltés Gyula* dr. egyetemi m. tanár, a Kihágási Tanács büntetőbírája. Ára fameses papíron, vászonkötésben 12 pengő és a postaköltség. Megrendelhető a szerzőnél: Budapest, XI. kerület, Fadrusz-utca 4., IV. 2.

Hirdetmény.

Abony község előljárásága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező

Kossuth-szálloda

és

vendéglő

f. évi szeptember 21-én d. e. 9 órakor a község háza nagy tanács-termében tartandó nyilvános árverésen további három évre bére lesz adva.

Árverési és bérleti feltételek a községi főjegyzőnél kaphatók meg.

Abony, 1940. évi szeptember hó 4-én.

Abony község előljárásága.

Főttszonka és baromfi kiszolgálható hústalan napokon. A földművelésügyi miniszter 159.000/1940. számú rendeletével a főttszonkát felvágott-nak minősítette, s megengedte, hogy a főttszonka akár egész, akár szeletelt állapotban a keddi sertés-hústalan napokon is felszolgálható legyen. Lehetővé tette továbbá a földművelésügyi miniszter 200.500/1940. számú rendeletével, hogy bármelyik hústalan napon a pulyka, a gyöngyös (gyöngytyúk) és az elősúlyban 1-20 kg-nál kisebb csirke nyers, elkészített vagy bármely módon tartóztatott (konzervált) állapotban a fogyasztók részére árusítható, forgalomba hozható, illetőleg hűsételként kiszolgálható legyen.

Rizsfogyasztás. A Statisztikai Értesítő legújabb számában érdekes cikk jelent meg Budapest és Magyarország rizsfogyasztásáról. Hazánkban a rizs, mint élelmezési cikk, nem tölt ugyan be nagy szerepet, de még sem mondható jelentéktelennek. Ma már a hazai rizstermelés megvalósítása a magyar gazdaság egyik főtevékenysége. Magyarország rizsbehozatala eléggé változó. Az elmúlt évben 265.000 métermáza rizst importáltunk, az előző évben csak 182.650 métermázát. Ilyenformán az egy, főre eső rizsbehozatal az elmúlt esztendőben 2-45 kilogramm volt. A legutolsó tíz esztendő átlag behozatalát számítva, a magyarországi rizsfogyasztás átlag fejtenként 2-3 kilogramm tesz ki. Igaz, hogy ennek egy részét keményítőgyártásra használják. Az elmúlt évben 258.680 métermáza rizst hoztak forgalomba a budapesti rizshántoló malmok. Ehből a mennyiségből több mint 204.000 métermáza került vidékre, úgyhogy budapesti fogyasztásra mintegy 54.500 métermáza rizs maradt. Eszerint a rizsforgalom 21-1 százalékát Budapest fogyasztotta, 78-9 százalék pedig a vidéki szükséglet kielégítésére szolgált. A hazai rizstermelés fejlődését a kormány állandóan igyekszik előmozdítani. Ebben a munkában első helyen áll az öntözésügy. Kállay Miklós, az Öntözésügyi Hivatal elnöke Lampel Hugó műszaki tanácsos és Nemeth Endre műszaki tanácsos kísértetében megtekintette a mezőtúri, nagymakosi és siratói rizstelepeket. Ellátogatott ezután a perjesi rizstelepekre, majd ennek a vidéknek egyéb öntözési telepeit látogatta meg. A tapasztalatok szerint a magyar rizstermelés

kielégítően fejlődik és az öntözési lehetőségek és berendezések elkészültével egyre jelentősebb területen várható a termelés megkezdése. Minőségileg is egyre jobb a magyar rizs, amely mezőgazdasági termelésünknek új, érdekes ága.

Hogyan tartható friss állapotban a kenyér. Érdekes kísérletek folytak erről a kérdéstről Németországban. Néhány gyakorlati eredmény már van. Így például egyik szabadalom száraz jéggel óvja meg a kenyeret a kiszáradástól. Egy másik szabadalom szerint konzervdobozban is eltartható a kenyér, ha a dobozt megfelelően lezárjuk és rövid ideig a sütökemence hőfokának tesszük ki. Ez az utóbbi módszer utazók, turisták számára jelent nagy segítséget. Vegyszerekkel is meg lehet akadályozni a kenyér kiszáradását, ez a mód azonban egészségügyi okokból nem jöhet számításba.

Ipari termelésünk emelkedett. A kormány most adta közre beszámolóját az 1939. év gazdasági helyzetéről. Örvendetes, hogy ipari termelésünk 1939-ben újabb 33 százalékkal emelkedett és az iparban foglalkoztatott munkások száma meghaladta a 800 ezret. Két új papírgyár kezdte meg működését. Intézkedések történtek az ipar egészséges decentralizálására is. Az építőipar nehéz helyzetére való tekintettel, nagy mértékben előmozdította a kormányzat a városok és községek fontos közegészségügyi műveinek létesítését és kibővítését. Jelentős segítségben részesültek a kisipar és a kisiparosok szövetezetei.

Tanoncidó felelőse. Az újpésti ipartestület legutóbb arra kérte az IPOK-ot, indítson mozgalmat abban az irányban, hogy a tanoncidót a megállapított egyharmadával emeljék fel. Az újpésti ipartestület rámutatott arra, hogy a tanoneképzésnél az iparisoklati tanítás heti 9 órát, a leveletoaktas pedig heti 4 órát vesz el a gyakorlati iparoképzéstől és éppen ezért nagyon is indokolt a képzett új iparosnemzedék felnevelése érdekében a tanoneidőnek felelőse. Az újpésti ipartestület indítványát a Debrecen és Vedeke ipartestület is beható vizsgálat alá vette és most terjesztette be javaslatát az előljárósághoz. A javaslat értelmében a debreceni ipartestület is indokoltan tartja a tanoneidő felelőset és pedig a maximális tanoneidőt a tanoneidő egyharmadával, a minimális tanoneidőt pedig hat hónappal. Az előljáróság az ipartestületi előkészség javaslatát több hozzászólás után teljes terjedelmében elfogadta. Ha most a javaslatot a kormányzat is magáévá teszi és rendeleti úton szabályozza a tanoneidőt, a legnagyobb tanoneidő négy esztendő, a legkisebb pedig egy év és hat hónap lesz.

A békési járás főszolgabírájától.

1940. kih. 691. sz.

Ítélet.

Szabó József 45 éves, ref., nős, gyulai szül. keresztné, vagyonos, mezőberényi lakost bűnösnek mondom ki az 1936. V. t.-c. 9. §-ba ütköző kihágásban, melyet azzal követett el, hogy 1940. április 20-án Korcsnánál 33% víz hozzáadásával a bort felvezette és ezért őt a hiv. t.-c. 49. § 1. pontja és az 1928. évi X. t.-c. 4. §-a alapján 40 pengő pénzbüntetésre ítélem azzal, hogy a kiszabott pénzbüntetést behajthatatlanság esetén 10 napi elzárásra fogom átválttatni.

A felmerült eljárási költségeket a 70.000/1936. F. M. rend. 68. §-a alapján a borvizsgáló bizottság javára 40 pengőben, a 67. § alapján áll. ellenőrzési díj címén a F. M. tárca javára 20 pengőben állapítom meg s azoknak 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett megfizetésére a Rbsz. 213. §-ának 1. bekezdése alapján terhelhet kötelezem.

Továbbá az ítélet kivonatának a Vendéglősök Lapjában és a Békési Hírlapban, valamint Mezőberény község hirdetőtábláján való közzétételét, illetve kifüggesztését az 1936. V. t.-c. 54. §-a alapján terhelhet költségem elrendelem, stb. stb., Békés, 1940. június hó 26.

Dr. Lázár Géza s. k. th. főszolgabíró.

A kivonatos másolat hitelesül:

Boldizsár Tibo várm. díjnok.

Felkérjük igen. Előfizetőinket, hogy az előfizetési díjakat lapunk kiadóhivatalába beküldeni szíveskedjenek.

Szerkesztő: **lidérteje di Dr. KISS ISTVÁN.**

Felolős szerkesztő, kiadó és lapulajdonos lidérteje di Dr. KISS ISTVÁNNÉ.

A MALATA-PEZSGŐ SÖR!
HOGYHA MINŐSÉGE, EGÉSZSÉGÉÉ S ÍZMÉRE EGYRÉSÉÉ ÚJVALONNÉRT KAPJA VISELJE GYÁRTJA A FÓVÁROSI SÖRFŐZŐ ÉZ. KÖRÁRVA

Lapunkban hirdetni:
biztos siker!

Szent István Portersör
a Polgári Serfözde páratlan sörkülönlegessége

